

AKTUALITY A PERSONÁLIE – CURRENTS NEWS AND PERSONALS

Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti v roce 2018

Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti (dále MSP ČBS) je součástí dobrovolné výběrové organizace Česká botanická společnost, z. s. Pobočka sdružuje zájemce o botaniku především z oblasti severní, střední a východní Moravy a Slezska. K hlavním aktivitám pobočky patří pořádání terénních exkurzí, workshopů, determinačních setkání, vícedenních floristických minikurzů i dalších akcí, jejichž cílem je podporovat a rozvíjet botanickou činnost v regionu Slezska a severní Moravy. Tento cíl pomáhá naplňovat také vydávání pobočkového časopisu pod názvem Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS.

První akce pobočky v roce 2018 byla již tradičně spojena s výroční schůzí, která proběhla 24. II. v Muzeu regionu Valašsko v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Součástí tohoto setkání byl stejně jako v předchozích letech také blok přednášek a krátkých sdělení, rozdělených do tří tematických celků: Floristické databáze, Vegetace a management stanovišť a Floristika:

Floristické databáze

Milan Chytrý (PřF MU Brno): Syntéza botanických informací pro ČR: kam jsme došli a co dál?

Jiří Kocián (AOPK ČR Praha): Nálezovka ztracená v nez...?

Obr. 1: Výroční setkání v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Přednášející Milan Chytrý. Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 1: Annual meeting in the Kinský castle in Valašské Meziříčí. Lecturer Milan Chytrý. Photo: J. Tkáčiková.

Obr. 2: Účastníci terénní exkurze na vápence v okolí Ostružné 28. IV. 2018. Foto: R. Hédli.

Fig. 2: Participants of field excursion to limestone area near Ostružná 28. IV. 2018. Photo: R. Hédli.

Vegetace a management stanovišť

Radim Hédli (BÚ AVČR Brno): Změny (nejen lesní) vegetace během 20. století: jak na to, co jsme zjistili v projektu LONGWOOD a jaký to má potenciál v Moravskoslezském regionu

Dominik Zuka (PřF MU Brno): Příspěvek k lesní vegetaci Štramberského krasu

Ondřej Popelka a Vojtěch Taraška (PřF UP Olomouc): Bagry a ohrožené rostliny ve štěrkopískovně Hulín

Łukasz Nytra (AOPK ČR Ostrava): Činnost pozemkového spolku Cieszynianka

Floristika

Jana Tkáčiková (Muzeum Beskyd Frýdek-Místek): Síťové mapování cévnatých rostlin v okr. Vsetín – výsledky z let 2013–2017

Michal Hroneš (PřF UP Olomouc): Jak je to se snědkem chocholičnatým na Moravě?

Zbyněk Lukeš (Metylovice): Zajímavé nálezy v okolí Metylovic v roce 2017

David Hlisnikovský (Frýdek-Místek): Co přinesla loňská floristická sezóna

Během roku 2018 proběhlo jedenáct floristických exkurzí, jak v samostatné režii pobočky, tak ve spolupráci s dalšími institucemi. Dvě exkurze byly zaměřeny na mechorosty a jedna na lišejníky. Uskutečnil se také třídní floristický minikurz ve Slezských Beskydech a tradiční podzimní determinční setkání (Obr. 1 až 7).

PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH AKCÍ V KALENDAŘNÍM POŘADÍ

21. IV. 2018 – Exkurze do okolí Cakova a Nových Dvorů u Náměšti na Hané – společná exkurze MSP ČBS a PŘF UP. Navštívili jsme historické lokality *Pulmonaria angustifolia* a *Myosotis stenophylla*. Vedoucí exkurze: Michal Hroneš a Martin Dančák.

28. IV. 2018 – Bryo-lichenologická vycházka do Ostružné a okolí – společná exkurze MSP ČBS, Muzea a galerie Orlických hor a Muzea Šumperk. Navštívili jsme okolí Ostružné. Viděli jsme vápnomilné lišejníky a mechorosty. Vedoucí: Josef P. Halda a Magda Zmrhalová.

5. V. 2018 – Exkurze za masožravou rosnatkou okrouhlostou do Přírodní památky Kamenec u Frýdku-Místku – společná exkurze MSP ČBS a Muzea Beskyd FM. Navštívili jsme mokřad v přírodní památce a viděli jsme vzácné i běžné mechorosty a rostliny mokřadů, včetně masožravé rostliny rosnatky okrouhlosté (*Drosera rotundifolia*). Vedoucí exkurze: Jana Tkáčiková.

12. V. 2018 – Exkurze po východním okraji masívu Velkého Kosíře. Trasa vedla po zelené turistické značce směr NPP Kosířské lomy, dále pokračovala přes Slatinky do PR Malý Kosíř a obce Slatinice. Viděli jsme jarní xerothermní vegetaci na bazickém i kyselém podloží, prozkoumali jsme květenu železniční stanice Čelechovice a jarní ruderaly v obcích. Vedoucí exkurze: Václav Dvořák.

19. V. 2018 – Exkurze do nejsevernějšího výběžku Tršické pahorkatiny – společná exkurze MSP ČBS a PŘF UP. Trasa exkurze začínala na Svatém Kopečku v Olomouci a v blízkém okolí. Navštívili jsme lokalitu *Gentiana pneumonanthe* a historické lokality *Drosera rotundifolia*. Vedoucí exkurze: Michal Hroneš a Martin Dančák.

26. V. 2018 – Exkurze na lokalitu modrokvětého zvonečníku klasnatého (*Phyteuma spicatum*). Navštívili jsme pěnovcové prameniště v PP Semetín – luční prameniště a prošli jsme louky kolem osady U Sládků až po hřeben Nad Potůčky. Přes osadu Poschlá vedla trasa zpět do údolí Semetín. Navštívili jsme také Arboretum Semetín. Vedoucí exkurze: Pavel Lustyk a Jana Tkáčiková.

16. VI. 2018 – Exkurze na Slunečnou, nejvyšší vrchol Nízkého Jeseníku. Trasa vedla ze železniční stanice Lomnice u Rýmařova do Moravského Berouna. Navštívili jsme lokalitu *Stellaria longifolia*, viděli jsme také řadu oreofytů. Vedoucí exkurze: Martin Dančák a Michal Hroneš.

22.–24. VI. 2018 – Floristický minikurz ve Slezských Beskydách a Jablunkovském mezihoří. Již tradiční třídní floristický kurz se uskutečnil v nejvýchodnější části ČR, místem srazu a ubytování byla obec Písek. Prozkoumali jsme území floristicky poměrně opomíjené, které je ale biotopově pestré – od rašelinných luk, kosených ovšíkových luk, po zachovalé lesní komplexy. Na jednotlivé dny byly připraveny floristické a bryologické exkurze do bližšího i vzdálenějšího okolí. Fytogeograficky zahrnovalo území mezofytikum – 84. Podbeskydská pahorkatina (84a. Beskydské podhůří a 84b. Jablunkovské mezihoří) – i oreofytikum – 99. Moravskoslezské Beskydy (99a. Radhošťské Beskydy

Obr. 3: Významný nález – druhá lokalita v ČR – ostřice zakrslé sedmihradské (*Carex depressa* subsp. *transsilvanica*), uskutečněný během terénní exkurze Moravskoslezské pobočky ČBS, 26. V. 2018. Foto: P. Batoušek.

Fig. 3: Interesting record – second locality in the Czech Republic – of *Carex depressa* subsp. *transsilvanica*, carried out during a field excursion of Moravskoslezská pobočka (branch) of the Czech Botanical Society, 26. V. 2018. Photo: P. Batoušek.

Obr. 4a, b: Floristický minikurz ve Slezských Beskydech a na Jablunkovsku proběhl ve dnech 22.–24. VI. 2018. I přes deštivé počasí jsme navštívili řadu míst, včetně nejvýchodnějšího bodu ČR. Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 4a, b: The little floristic course in the Slezské Beskydy Mts. and in the Jablunkov region took place on 22. –24. VI. 2018. Despite rainy weather, we visited many places, including the easternmost point of the Czech Republic. Photo: J. Tkáčiková.

Obr. 5: Účastníci exkurze na Velký Kosíř 12. V. 2018. Vedoucí Václav Dvořák vpravo. Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 5: Participants of field excursion to Velký Kosíř 12. V. 2018. Head of Václav Dvořák on the right. Photo: J. Tkáčiková.

Obr. 6: Účastníci exkurze do Botanické zahrady v Olomouci 12. VIII. 2018. Vedoucí Zbyněk Hradílek uprostřed.

Foto: V. Dvořák.

Fig. 6: Participants of excursions to the Botanical Garden in Olomouc 12. VIII. 2018. Head Zbyněk Hradílek in the middle. Photo: V. Dvořák.

a 99b. Slezské Beskydy). Navštívili jsme např. Hřčavu, Bukovec, údolí říčky Hluchové a další místa známá zajímavými historickými nálezy. Zorganizovali: Jana Tkáčiková a Vít Plášek.

21. VII. 2018 – Údolím řeky Mohelnice – floristicko-bryologická exkurze – společná exkurze MSP ČBS a CHKO Beskydy. Trasa vedla z parkoviště u Zlatníku (autobusová zastávka Krásná, Vyšší Mohelnice, Zlatník). Prošli jsme sjezdovky a část údolí Mohelnice se štěrkovými říčními náplavy a pozůstatky vlhkých luk. Prozkoumali jsme také okolí Mohelnického vodopádu. Vedoucí exkurze: Veronika Kalníková a Jana Tkáčiková.

12. VIII. 2018) – Exkurze do botanické zahrady Olomouc. Proběhla komentovaná prohlídka botanické zahrady a skleníkového areálu Flory Olomouc. Prozkoumali jsme také mechorosty vyskytující se v zahradě. S ohledem na takřka promenádní charakter byla exkurze vhodná i pro fyzicky méně zdatné zájemce a rodiny s dětmi. Vedoucí exkurze: Václav Dvořák a Zbyněk Hradílek.

15. IX. 2018 – Bryologická exkurze na nejvyšší vrchol Vsetínských vrchů. Trasa vedla od autobusové zastávky Bílá, chata Třeštík. Prošli jsme po červené a modré turistické značce jižní svahy vrchu Vysoká (1024 m n. m.) a pramennou oblast potoka Velká Hanzlůvka. Vedoucí exkurze: Vít Plášek.

13. X. 2018 – Mykologická exkurze v Moravskoslezských Beskydech: Bílá – Staré Hamry. Exkurze se uskutečnila v trase Bílá – Žarovjanka – pod Javořinou – Myslíkovjanka – klauz Červík – Samčanka. Viděli jsme houby rostoucí v mladých i starých smrkových lesích, druhy vázané na buk, popřípadě břízu, luční druhy a houby rostoucí často v intravilánech měst a obcí (parkově upravené plochy obce Bílá). Vedoucí exkurze: Jiří Lederer.

27. X. 2018 – Determinační setkání – jednoděložné geofyty – česnek (*Allium*), zámek Kinských ve Valašském Meziříčí. Lektor: Martin Duchoslav.

DALŠÍ AKTIVITY A DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE

V roce 2018 pokračovalo vkládání dat do Nálezové databáze MSP ČBS (www.nalezovka.cz), pobočky ČBS (www.nalezovka.cz). K 31. XII. 2018 obsahovala databáze celkem 27 981 floristických záznamů. Pokračovala spolupráce s projektem PLADIAS o výměně dat, kdy Nálezová databáze Moravskoslezské pobočky ČBS je jedním z datových zdrojů pro tvorbu map rozšíření cévnatých rostlin ČR. Ke konci roku 2018 proběhl další import dat z Nálezové databáze Moravskoslezské pobočky ČBS do centrální databáze projektu PLADIAS. Garantem a správcem databáze je Petr Kocián.

V únoru 2018 vyšlo sedmé číslo pobočkového časopisu Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS. Redakční rada pracovala ve složení: Veronika Kalníková (předsedkyně redakční rady), Martin Dančák, Michal Hroneš, Jiří Kocián, Petr Kocián (technický redaktor), Svatava Kubešová, Jakub Salaš (jazykový redaktor) a Jana Tkáčiková.

V roce 2018 pobočka zaštitila pokračování projektu zaměřeného na floristický průzkum území vsetínského okresu – Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy. Tomuto projektu je věnována samostatná stránka www.mapovaniivs.cz, kde v průběhu příštích let budou postupně zveřejňovány zjištěné výsledky.

Podrobné zprávy o aktivitách pobočky jsou průběžně umístovány na webových stránkách pobočky (www.ms-cbs.cz), které spravuje Petr Kocián. Na stránkách jsou k dispozici jak organizační informace (členství, poplatky atd.), tak výsledky a postřehy z exkurzí i další botanické materiály a data vztahující se k regionu severovýchodní Moravy.

K 31. XII. 2018 měla pobočka 71 členů, z toho 24 členů ČBS (v roce 2018 přibyli tři noví členové a rozloučili jsme se s Janem Mládkem, který 1. IX. 2018 tragicky zemřel).

Výbor pobočky pracoval v roce 2018 ve složení: Martin Dančák (předseda) – od 2/2018 se vzdal funkce, Jana Tkáčiková (místopředsedkyně) – od 2/2018 úřadující předsedkyně, Marie Popelářová (jednatelka) – od 9/2017 nástup na mateřskou dovolenou, činnost rozdělena mezi ostatní členy výboru, Zbyněk Hradílek, Michal Hroneš a Veronika Kalníková (členové výboru).

Obr. 7: Determinační setkání – rod česnek (*Allium*) – v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, 27. X. 2018. Lektor Martin Duchoslav uprostřed. Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 7: Determination meeting – genus Garlic (*Allium*) – at the Kinský castle in Valašské Meziříčí, 27. X. 2018. Lecturer Martin Duchoslav in the middle. Photo: J. Tkáčiková.

Moravskoslezská pobočka ve svých řadách ráda uvítá všechny zájemce o botaniku, nejen z regionu střední, severní a východní Moravy a Slezska. Pokud byste se chtěli stát členy pobočky, veškeré potřebné informace najdete na internetových stránkách www.ms-cbs.cz.

JANA TKÁČIKOVÁ

Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Hluboká 66, CZ-738 01 Frýdek-Místek; e-mail: jana.tkacikova@muzeumbeskyd.com